

Korlánc // Chain of time

TDK 2015

Identitás és kultúra szekció

szerzők: Kristóf Dóra, Novák Sándor

konzulens: Gaul Cicelle DLA

Tartalom

Előszó

Hely

Koncepció

Rendszer

Feldolgozás_Tanulmány

Megvalósíthatóság

Zárszó

Előszó

Két különböző kor emléke egy helyen. Más kor más világ más eszközök.
Érintetlen környezet.

Kell-e beavatkozás?

Semmi esetre sem természet felforgató.

Milyen jelentéssel bírnak az embereknek?

Akik tudnak róla, csodálják, hogy egy helyen két ilyen léptékű eltérő
időből származó emlék maradt fent.

Van-e hasonlóság az emlékek jelentőségében?

Mindkét emlékmű nagy jelentőséggel bírt a kora kereskedelmi vagy
védelmi pozíciójának fenntartásában.

Ugyan olyan jelentőségűek-e?

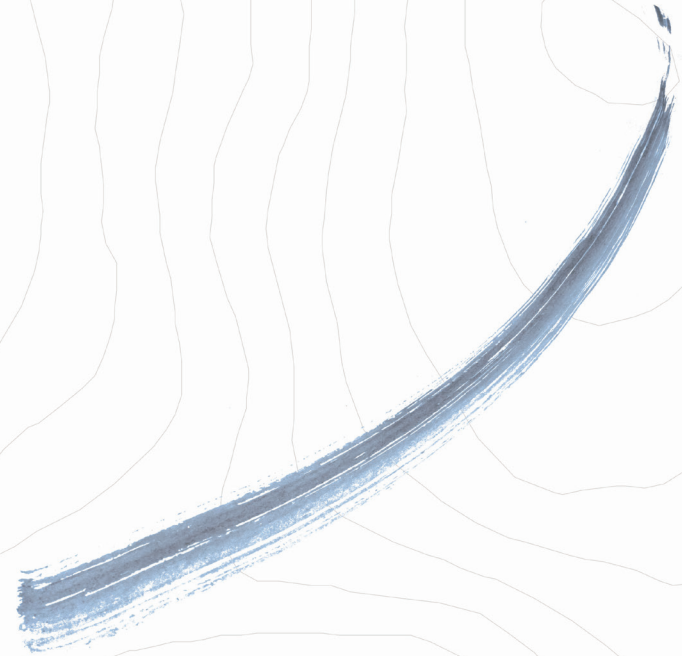
A maguk nemében igen.

Van köztük kapcsolat?

Nincs, a környezetükön és történelmi eltérő, ám bár fontos szerepükön
kívül semmi nem köti össze őket.

Kell kapcsolat?

Szükséges lenne ezt a két helyet összekötni nem csak szellemileg,
hanem fizikailag is, hiszen nem hiába kerültek ugyan abba a természeti
adottságokkal bíró közegbe.

Hely

A helyszín az Erdélyben található Görgényi-havasok keleti részén fekvő Tompa-tető.

A Görgényi-havasok keleti oldalán számos őrtorony védte az akkori Dacia tartomány biztonságát a betolakodó népek ellen. Ezek a helyszínek mára már vadregényes tájakká váltak, meredek földutakkal és patakmosásokkal, ezen területek közé tartozik a Tompa-tető is. A hely mai felhasználása szerint legeltető terület, számos kisebb-nagyobb réttel, ahol állandó állatforgalom, van ezért is nehezen megközelíthető, mert a nyájakat őrző kutyák nem kedvelik az idegent. Mindazonáltal egy az ismert túraútvonalak közé tartozó része a havasoknak.

A Tompa-tető azért érdemel külön figyelmet, mert a tető alatt elterülő platón két római kori toronymaradvány is fellelhető, mindemellett a tetőn I. Világháborús lövészárkok húzódnak. A környező gerinceken hasonlóan fellelhetőek védés lövészárkok, illetve a környező településeken találhatóak a jelenleg is ásatási folyamat alatt álló római táborhelyek (Mikháza, Marosvécs, Sóvárád). Minderre a tetőről teljes rálátást nyerhetünk ezért is kiemelkedő szerepű hely.

A Tornyok egyike még fából készült, míg a másik már kőből, amíg az egyiket építették a másikat még használták, majd csak elkészülte után bontották le a régit, ezért került a két torony egymás mellé. Valószínűleg a római időkben a környezet csupasz volt teljes panorámát biztosítva a tornyok számára, ám mára már körbenőtte a növényzet. A tornyok rekonstruálásához nem áll rendelkezésre elég adat a libanfalván talált hasonló maradványoknál felfedezettek alapján, 3 szintes faszerkezetű, illetve itt kő szerkezetű is, földszáncal körülvett épület lehetett.

A helyszínen készült légi felvételeken szépen kirajzolódnak a tornyoktól 50 méterrel feljebb lévő Tompa-tetőn található I. Világháború harci

állásainak árkai, melyek egyenes szakaszokból és azokat megszakító U alakú részekből állnak. Erről a helyről belátható az egész medence a Gyulai-havasokig, így a védelemnek kellő rálátást biztosított a Görgényi-havasok felől érkező ellenséges csapatokra.

Mind a római mind az I. Világháború védvonalainál jól megfigyelhető, hogy kellőképpen kihasználták a táj adottságait a különböző funkciók ellátásának szolgálatára. A tornyok nagy valószínűséggel valamilyen kereskedelmi ellenőrző pontként funkcionálhattak, míg az árkok egyértelműen védelmi funkciót tölthettek be.

Koncepció

A koncepció alkotása mindig a környezet felmérésével kezdődik: hova? mit? mennyire? hogyan? szabad vagy nem szabad; kell-e vagy nem kell. Mindezek után következik a megvalósíthatóságokig menő részletezés.

Kissé klisés, hogy egy érintetlen környezetbe nem szabad nagy beavatkozást végrehajtani, minél inkább megtartandó a természetes állapot. Mi is így gondolkodtunk magunkról a lelőhelyekről, nem is szeretnénk belerondítani a tudatlan szem számára így is nehezen felfedezhető emlékekbe, ezért is a kettő kapcsolatára helyeztük a hangsúlyt, a nagyobb környezetrendezéstől sem tartva. Ezzel a főbb helyszíneket mentesítve az építményektől.

Az első gondolatainkat befolyásoló előképek közé tartozik:

Walter de Maria által létrehozott The Lightning Field, ahol egyszerű oszlopokkal alkotott rendszert, ami azt a célt szolgálta, hogy bevonzza a villámokat és ezáltal ő fotózni tudja azokat, ám a sík térségnek ezek a cölöpök más hangulatot is adnak.

Ehhez hasonló mód a Tompa-tetőn található fák is, amiket villámcsapás ért, a maguk égett, lecsupaszodott egyszerűségével izgalmas légkört teremtenek a környezetben. Mindez az I. Világháború hangulatához is tökéletesen passzoló tényező, az égett fa a puskaporos időket idézi.

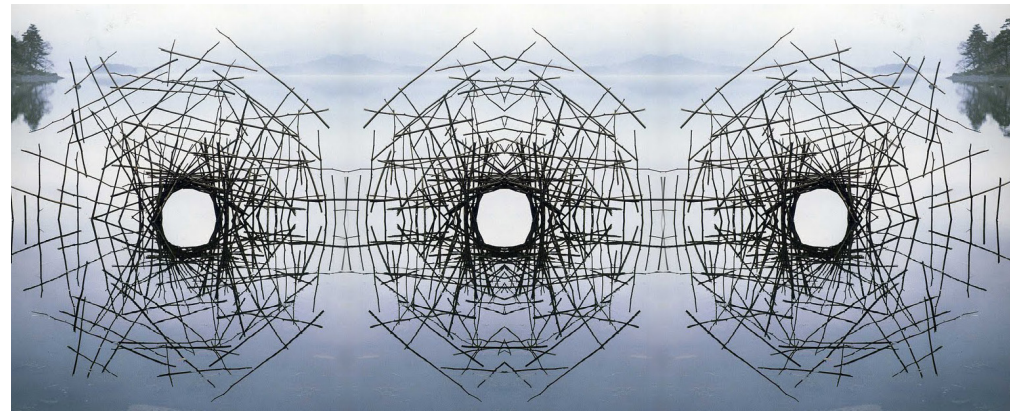
További gondolatmenetünket három olyan alkotást is befolyásolta, amelyeket azért szemeltük ki mert valamilyen kapcsolati formát kerestünk, ami összeláncolásként hathat, amivel összeköthetjük a két kort, a két emlék helyszínét.

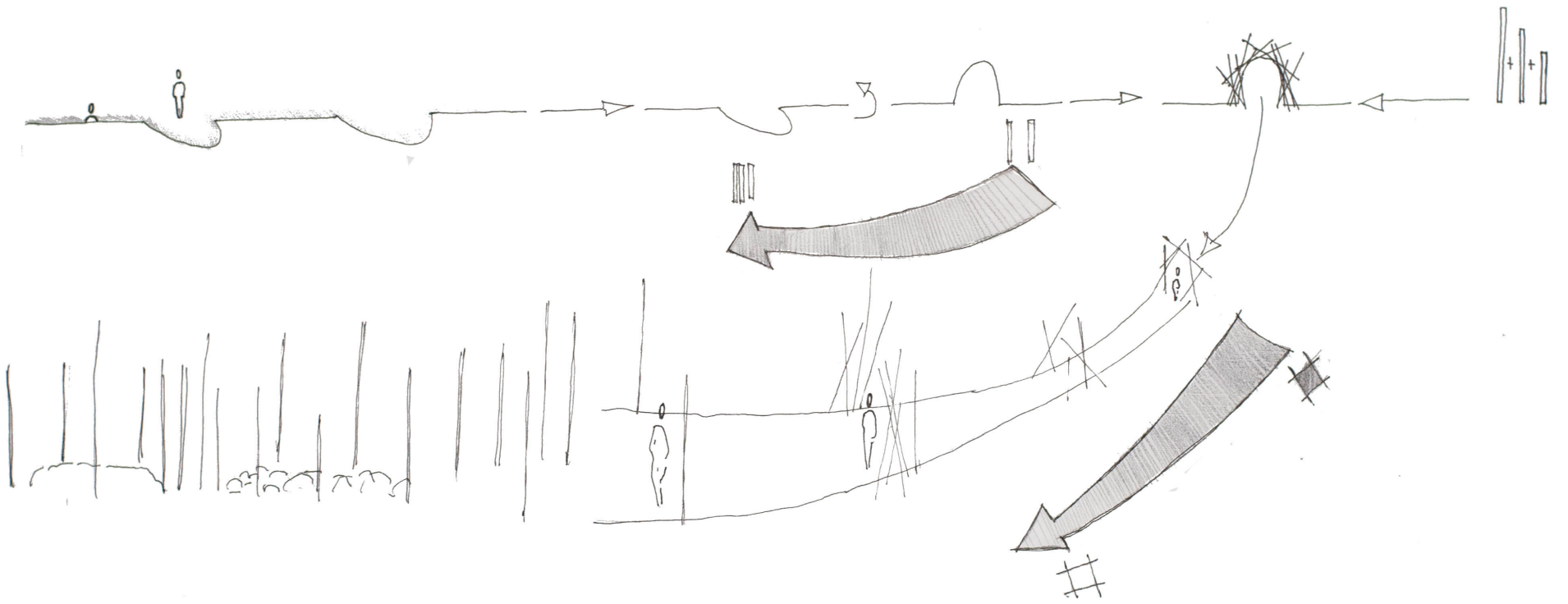
Egyike Sou Fujimoto Komamura Wooden House építménye, amely egy lineárisan összefonódó rendszer képét mutatja.

Másik példa Andy Goldsworthy kisebb lepletékű alkotásai, melyek természetes alapanyagok rendszerezett összképpé alakulását mutatják.

Valamint a harmadik Marco Casagrande Sandworm alkotása, amely Andy Goldsworthy alkotásainál nagyobb léptékű, de még mindig a természetes alapanyagokra bázisuló hullámzóan fűződő tömeg.

Így próbáltunk mi is a két helyszínt összekötő szakaszra olyan jellegű alkotást létrehozni, ami visszaadja a környezet pulzálását, az állandóan változó hangulatot, a kapcsolat fontosságát és a két kor maradványainak térbeli ellentétét. Egy összekapcsolódó rendszer mely átvezetést biztosít a két különböző téri élményt adó helyszín között, melyek megjelölése egymástól merőben más.

Rendszer

Az alkotott rendszerünk három részre bontható: egy célkeresztre, a felbomló kapuk rendszerére és a tornyok erdeje.

Célkereszt:

A Tompa-tetőn húzódó I. Világháborús védelmi árkok jelöléseként próbáltunk egy az árok formáját lekövető motívumot létrehozni, mely nem csak alakjával, hanem anyagával is a kor szellemét idézi.

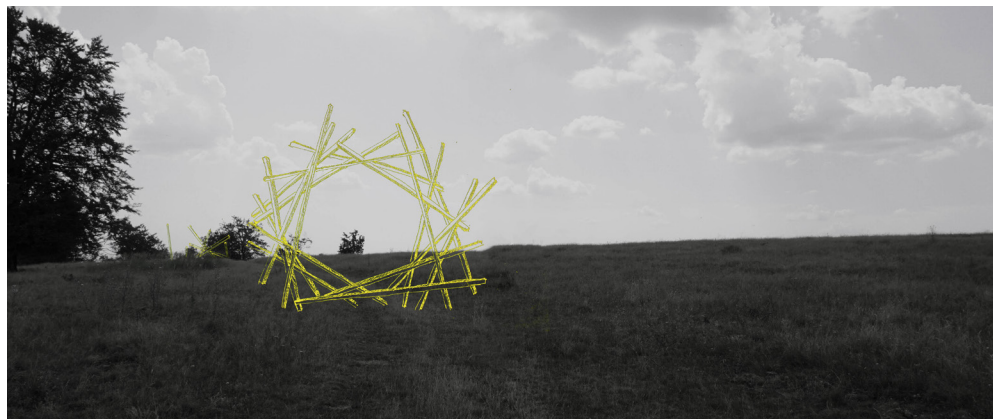
Ez a célkeresztként szolgáló kapu fentről irányt mutat az összekötő ösvény felé, míg letről megérkezve keretet ad az előttünk elterülő fennsík látványának.

Felbomló kapuk rendszere:

Ez a koncepció talán lényegét magába foglaló rész, az összekötés. A tetőről érkező kapu invitál minket az ösvény bejására majd haladva ezek egyre feloldódó, táguló, de sűrűsödő rendszerével találkozunk az ösvény vége felé már csak cölöpsorok által kijelölt út vezet minket a tornyok irányába. A másik irányból egy póznákkal jelölt irtás áll velünk szemben, amely egyre szűkülve terel minket ki a fennsík végetlenjébe.

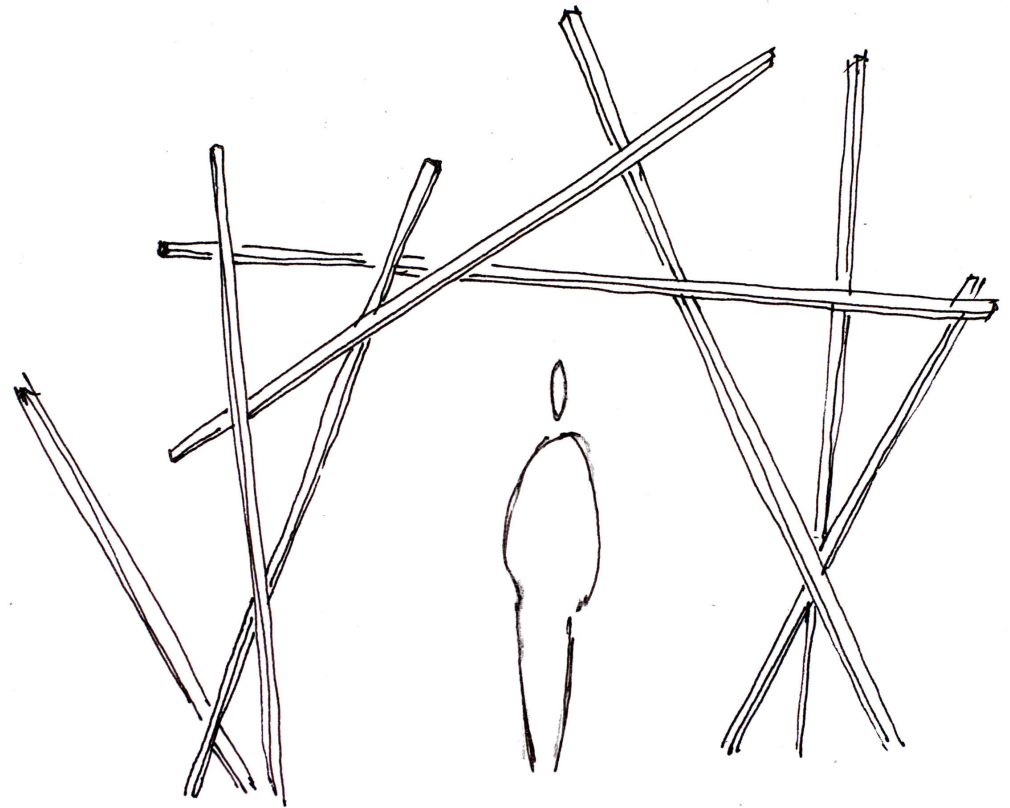
A tornyok erdeje:

A tornyok erdeje talán azért tűnhet első látásra furcsának, mert az amúgy is nehezen megtalálható tornyokat még több akadállyal vesszük körbe, de ezek nem csak akadályoznak, hanem kijelölnek és irányítanak. A megérkezéssel párhuzamos raszterben egyre elfogyó oszlopok sora az erődök helyeinél megszűnnek ezzel jelezve őket, így a kalandozó tekintetnek is feltűnhet a hiány jelentése.

Maga a konstrukció fából van. Az anyagválasztás miatt, hogy valami olyan jellegű dolgot képzeltünk el, ami azáltal, hogy természetesen öregedő anyag, mindig megújulhat egy rendezvény keretén belül, így felhívva magára a figyelmet, és bevonva az érdeklődő embereket.

Az összes elem együttes modulok segítségével épül, 3-4-5 méter hosszúságú 10/10 fagerendákból. Melynek anyagának öregítésével, égestésével másfajta hangulatot kölcsönözhetünk az egyes részeknek, mint például a szenesített célkereszt visszahozza a háborús idők érzetét; míg a tornyoknál meghagyott nyers anyaga elidegenít, ezáltal is jobban a jelölendő részre irányítva a tekintetet mintsem magára.

Feldolgozás_Tanulmány

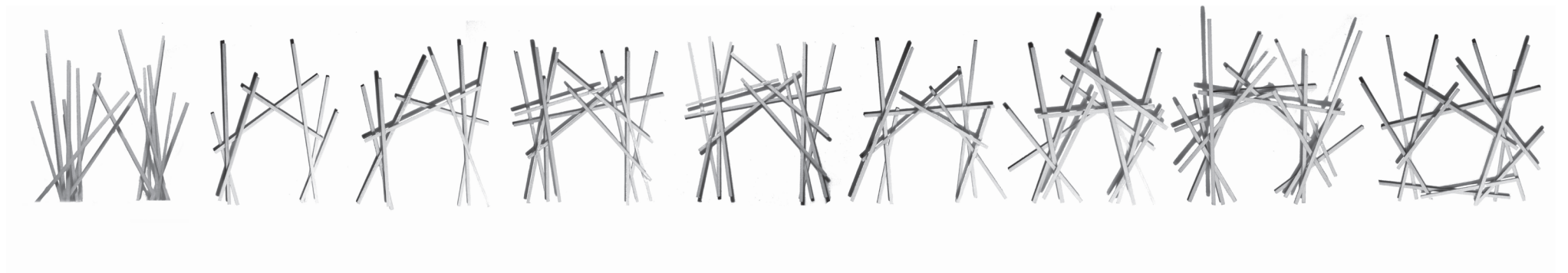
A helyszíni bejárása alkalmával szerzett tapasztalatakból indultunk ki, azt a hangulatot kerestük és kívántuk kialakítani munkánk során, amit az ott tartózkodásunk alatt elképzeltünk. Kísérletezésekkel, elméleti, gondolati, érzelmi absztrakciókra hagyatkozva próbáltunk egy realizálható, tárgyasítható alkotást létrehozni.

A konzultációk és az ennek hatására felkutatott előképek elősegítették egy land art jellegű elképzelés kialakulását, mely az építészet és a képzőművészet határterületén foglal helyet így az elvégzett sok kísérletező makettezés és firkálmány a terv egészének megszületését jelentette.

Ezekből jött létre a kapumakett-tanulmány, mely a rendszer alakulásának folyamatábrájaként is felfogható.

A tanulmány egyfajta megvalósíthatósági kísérlet, hogyan is lehet olyan kapcsolatokat létrehozni, hogy az, amit csinálunk megálljon „életképes” legyen. Ebből született egy képsorozat is.

Mindezt egybegyűrva született meg a végeredmény, mely inkább tekinthető egy javaslattételnek, mint kőbe véssett kiviteli tervnek.

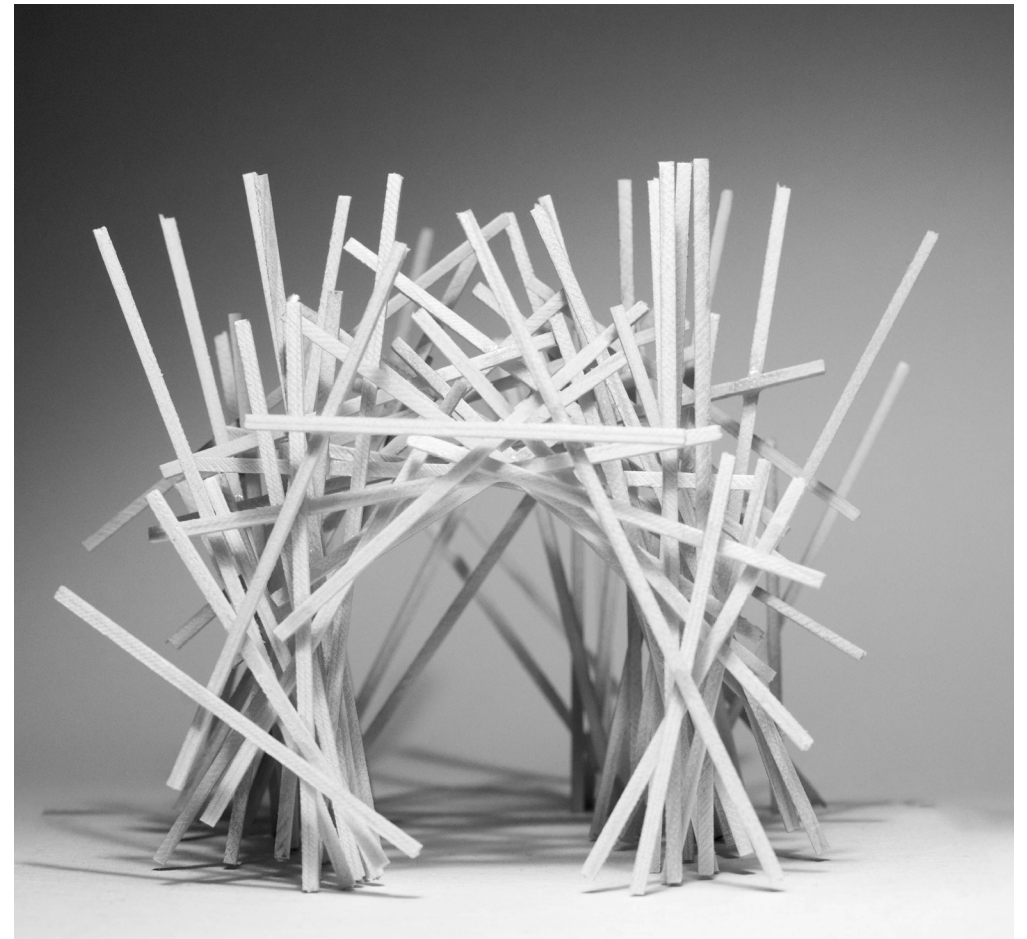

Megvalósíthatóság

Az alkotás alatt azt is figyelembe vettük, hogy minél könnyebben megvalósítható legyen az építmény, mivel a fa öregedésével újra és újra kell építeni az együtttest.

A helyi ácsstudomány nagyon magas színvonalú így ez egyszerűen gyorsan kivitelezhető konstrukció. A levert cölöpök egyszerű ácskapcsolatokkal, csapolásokkal kapcsolódnak egymáshoz, keményfaék rögzítéssel.

A kivitelezés nem bonyolult, mert nem igényel konkrét terveket, lényegében helyszíni 1:1-es makettezésnek fogható fel. Az általunk felvázolt terv, egyfajta útmutató, kivitelezési lehetőség, nem köt meg semmit így alakítható a helyszíni igényekhez.

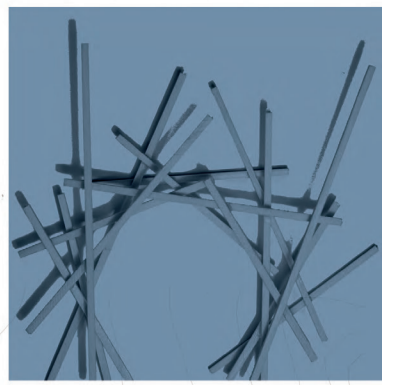
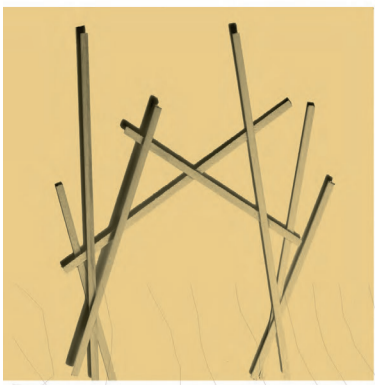

Zárszó

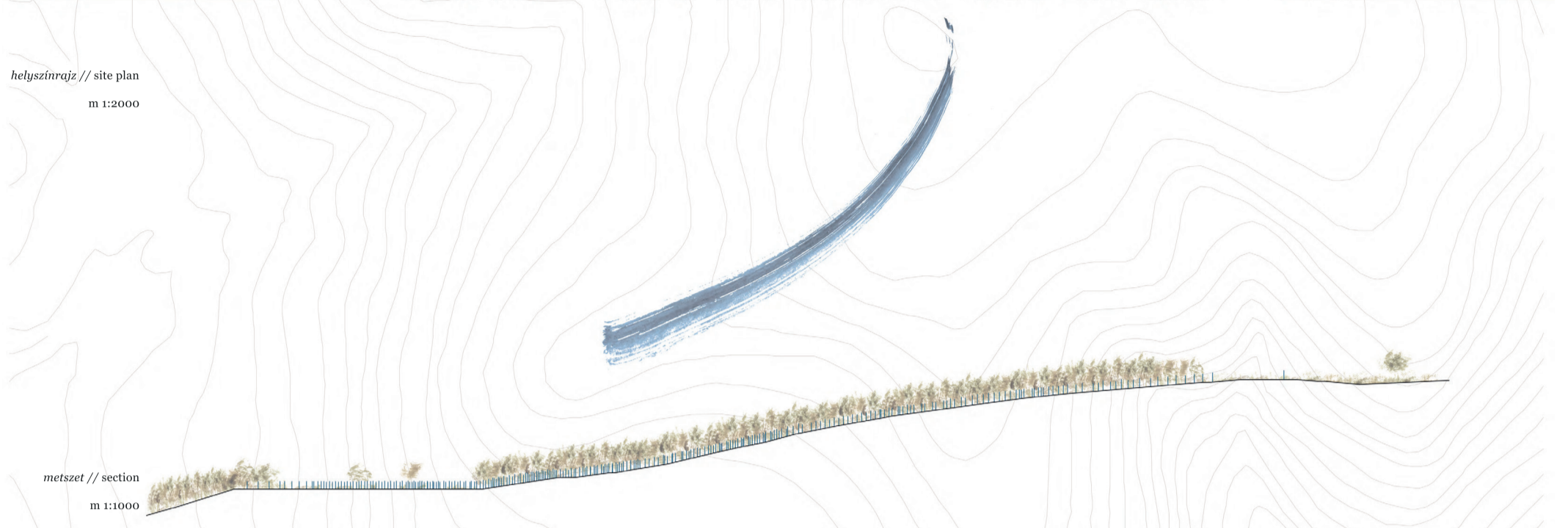
Az alkotott korlánc tehát, egy összekötő folyosó, fából fűződve, mely kapcsolatot teremt az I. Világháborús védelmi árkok és a római kori erődök között, mindkét pontban valamilyen kiegészítő jelöléssel; a célkereszt és a körbeölelő „erdő” informál, kiemeli az emlékeket.

Ez egy inverz kiállítás, ahol nem a kiállított tárgyat rakjuk vitrinbe, hanem az őket összekötő folyosót, hogy az objektumokat szabad környezetükben keretbe ölelve tekinthessük meg.

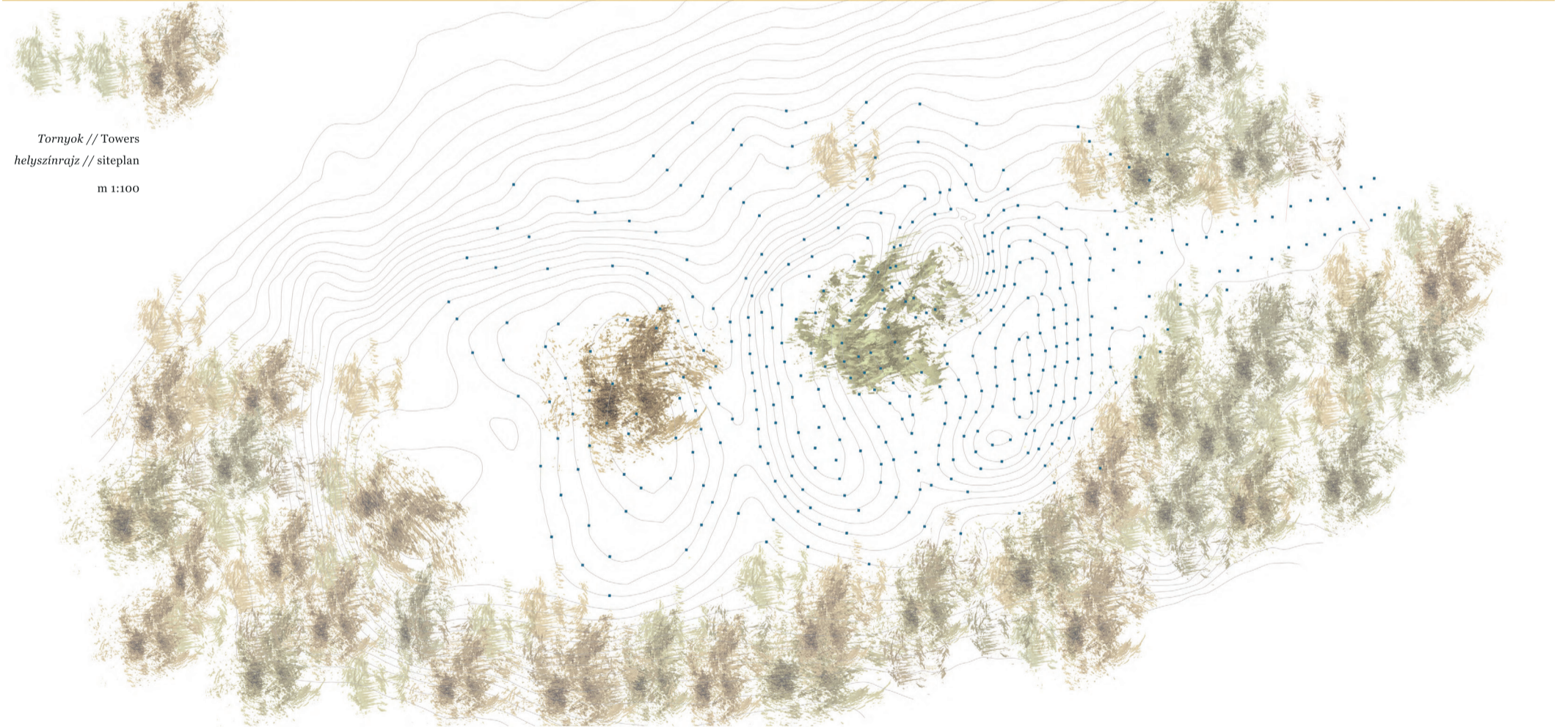

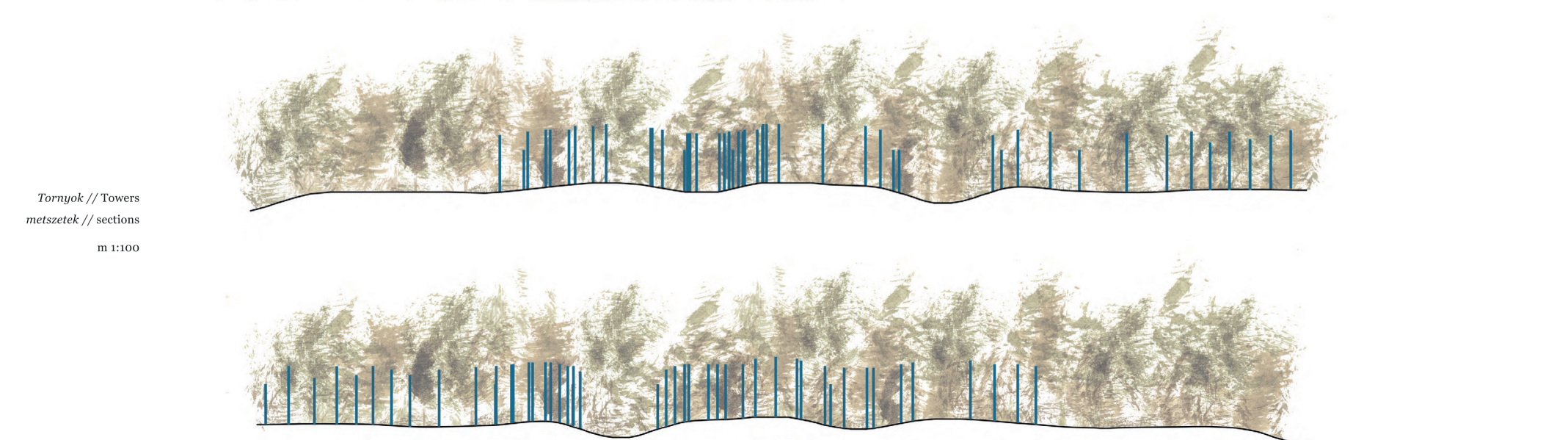
helyszínrajz // site plan
m 1:2000

metszet // section
m 1:1000

Tornyok // Towers
helyszínrajz // siteplan
m 1:100

Tornyok // Towers
metszetek // sections
m 1:100